

İSTANBUL SANAYİ ODASI
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
VİZYONU

ORMAN, KAĞIT ÜRÜNLERİ, MOBİLYA VE BASIM SANAYİ

Sürdürülebilirlik
Öncelikleri ve
Takip Göstergeleri

İSTANBUL SANAYİ ODASI SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VİZYONU

RAPOR HAKKINDA

Ülkemiz sanayisinin dünyanın bugün en önemli gündem konusu haline gelmiş olan sürdürülebilirlik bağlamındaki dönüşümü, önemli bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu doğrultuda iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik çerçevesinde uluslararası ticarete ortaya çıkması muhtemel yeni sistemlerin ülkemiz ve sanayicilerimiz adına doğuracağı risk ve fırsatları göz önünde bulunduran İstanbul Sanayi Odası (İSO), vizyonunu “sanayi şirketlerimizin, küresel değer zincirinde yüksek katma değer üretmelerine ve rekabetçi sürdürülebilirlik yetkinliklerini artırmalarına destek olmak” olarak güncellemiştir. Bu vizyon doğrultusunda yürütmeyi planladığı faaliyetleri için beş tematik alan belirlenmiştir. Bunlar, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir Sanayi, Döngüsel Ekonomi, İşin Geleceği, Güvenli Çalışma Ortamı ve Sürdürülebilir Finans'tır. Bu çalışma, İSO bünyesinde faaliyet gösteren “Orman, Kağıt Ürünleri, Mobilya ve Basım Sanayi” Grubu'nun gelecek dönem sürdürülebilirlik çalışmaları için sektöre özel yol gösterici öncelikler ve takip göstergeleri sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

“Orman, Kağıt Ürünleri, Mobilya ve Basım Sanayi” Grubu aşağıdaki Meslek Komitelerini kapsamaktadır:

Orman Ürünleri Sanayi

Büro ve Mağaza Mobilyaları Sanayi

Ev Mobilyaları Sanayi

Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi

Basım, Yayın Sanayi

Söz konusu öncelikleri ve göstergeleri belirlemek için, uluslararası ve ulusal ölçekte literatür taraması yapılarak, sektörü etkileyen ve etkilemesi beklenen trendler, riskler ve fırsatlar incelenmiş, küresel ölçekte kabul görmüş Küresel Raporlama İnisiyatifi (GRI) Standartları vb. çerçeveler incelenerek Orman, Kağıt Ürünleri, Mobilya ve Basım Sanayi'ni öncelikli olarak ilgilendiren çevresel, sosyal ve ekonomik kriterler belirlenmiştir. Son olarak, sürdürülebilirlik performansı ile öne çıkan sektör şirketlerinin sürdürülebilirlik öncelikleri incelenmiştir. Taramadan çıkan sonuçlar, S360 Sürdürülebilirlik ve İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin uzman görüşü ile analiz edilmiştir.

Rapor ve sürdürülebilirlik çalışmalarımızla ilgili tüm soru, görüş ve önerilerinizi surdurulebilirlik@iso.org.tr e-posta adresi üzerinden bize iletebilirsiniz.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR SANAYİ

İSO, iklim değişikliğinin, tüm iş süreçlerine ve karar verme mekanizmalarına tamamen entegre edilmesi gereken, stratejik bir konu olduğuna inanmaktadır. İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir Sanayi alanında; iklim değişikliğinin etkilerini sanayi perspektifi ile tanımlamak, bu etkileri azaltmak ve gerekli uyum çalışmalarını yürütmek ve düşük karbonlu bir ekonomik modele geçiş için gereken çalışmalara odaklanılmaktadır.

ÖNCELİKLİ KONULAR

- İklim değişikliğine uyum ve emisyon azaltım stratejileri
- AB Yeşil Mutabakatı
- Temiz teknolojiler
- Enerji ve kaynak verimliliği & yönetimi
- Mevzuata uyum ve risk yönetimi

DÖNGÜSEL EKONOMİ

Mevcut ekolojik ve ekonomik krizlerin bir dengeleyicisi olarak kabul edilen döngüsel ekonomi ve döngüsel iş modelleri sanayi sektörlerinin kaynak verimliliği üzerinden maliyet avantajı yaratmasına ön ayak olur. Döngüsel Ekonomi alanında; döngüsel ekonomi konusunda iş dünyasında farkındalık yaratılması, iş birliği ve etkileşimin artırılması, üretim süreçlerinde etkinliğin ve verimliliğin artırılmasında kolaylaştırıcı olunması konularına odaklanılmaktadır.

ÖNCELİKLİ KONULAR

- Atık yönetimi
- Kimyasal ve su yönetimi
- Değer zinciri ve yaşam döngüsü analizi
- Yenilikçi iş modelleri, döngüsel ürün ve hizmet tasarımı
- Yeşil satın alma / yeşil tedarik
- AB Döngüsel Ekonomi mevzuatına uyum

İŞİN GELECEĞİ

Hızlı teknolojik evrim ve sosyo-ekonomik kutuplaşmanın küresel ölçekte işsizliğe, gelir eşitsizliğine ve sosyal istikrarsızlığa yol açacağı beklenmektedir. Sürdürülebilir büyümeyi sağlamak için bu hızlı dönüşüm dalgasını yakalamak, işin geleceğini şekillendirmek için proaktif bir yaklaşım benimsemek, şirketlerin çalışanların gelir güvenliği ve refah ihtiyaçlarına yanıt vermesini sağlamak büyük önem taşımaktadır. İşin Geleceği alanında; sürdürülebilirlik çerçevesinde yetenek gelişimi ve dönüşümü ve kapsayıcı iş modellerine odaklanılmaktadır.

ÖNCELİKLİ KONULAR

- Yetenek gelişimi, yetenek dönüşümü, yaşam boyu öğrenim
- Kapsayıcı iş modelleri ve toplumsal cinsiyet eşitliği
- Dönüşümsel sürdürülebilirlik liderliği
- Girişimcilik

SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANS

Sürdürülebilir finans, geçtiğimiz dönemde önemi daha da çok anlaşılan hem Türkiye hem uluslararası piyasalarda uygulamalarını gittikçe daha fazla görmeye başladığımız yeni finans anlayışı olmaya başlamıştır. Bu yeni sürdürülebilir finans anlayışı, kurumlara yeni bir iş stratejisi ve alan yaratma fırsatı da sunmaktadır. Sürdürülebilir Finans alanı; Türkiye finans sektörü başta olmak tüm sektörlerde sürdürülebilirlik olgusunu yaymayı, bu konuda mevcut imkanlar ile İSO üyelerini buluşturmayı ve ihtiyaç duyulan finansal kaynağın yaratılmasında özel sektörü harekete geçirmeyi amaçlamaktadır.

ÖNCELİKLİ KONULAR

- Düşük karbonlu ve kapsayıcı büyüme için sunulan finansal araç ve ürünlerin geliştirilmesi
- Mevcut finans imkanları ile İSO üyelerinin buluşturulması
- Sürdürülebilir kalkınma odaklı iş birliklerinin artırılması

GÜVENLİ ÇALIŞMA ORTAMI

Günümüzde çalışma ortamları, teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişmeler çerçevesinde hızla değişmektedir. Elde edilen ilerlemeye rağmen, birçok çalışanın güvenliği, sağlığı ve çalışma koşulları zorlu olmaya devam etmekte ya da yaşanan değişimler yeni sorunlara yol açmaktadır. Güvenli Çalışma Ortamı tematik alanı; çalışma ortamının, insan hatası durumunda bile mümkün olduğunca güvenli olacak şekilde tasarlanmasına, çalışanların sağlığının tehlikeye atılmaması için tehlikelerin ortadan kaldırılması ve en aza indirilmesine, güvenlik odaklı kurum kültürü oluşturulmasına odaklanılmaktadır.

ÖNCELİKLİ KONULAR

- İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG)
- Sağlık ve teknik donanım
- İşyeri iklimi, aydınlatma ve gürültü
- Kimyasal riskler
- Ergonomi: insana uygun çalışma
- İş organizasyonu ve çalışma süresi

İstanbul Sanayi Odası'nın sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalarını hakkında detaylı bilgiye www.iso.org.tr/surdurulebilirlik/ adresinden erişebilirsiniz.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK NEDİR?

Bir şeyin sürdürülebilir olması onun şu anki durumunu devam ettirebiliyor olması ya da kendini yenileyebiliyor olması anlamına gelmektedir. Kelimenin bu anlamından yola çıkarak sürdürülebilirlik kavramı; gelecek nesillere ekolojik, ekonomik ve sosyal koşulları devam ettirilebilir bir dünya bırakmak anlamında kullanılmaya başlanmıştır.

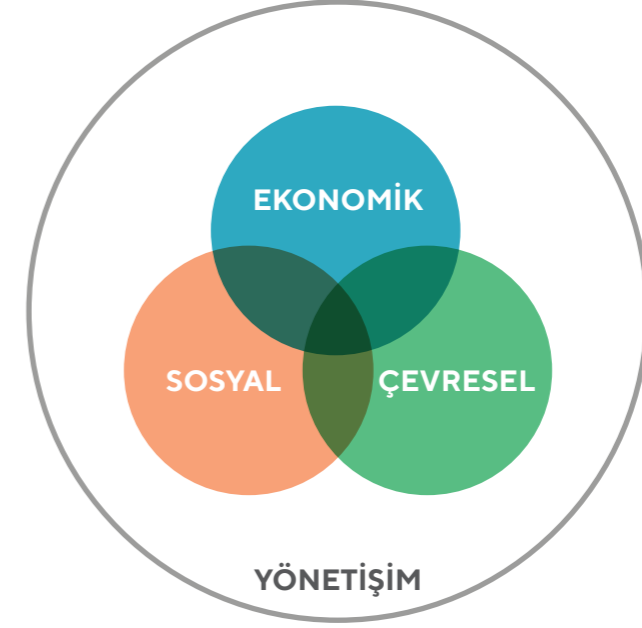
Sürdürülebilirlik kelimesinin bu anlamı 1987 yılında Birleşmiş Milletler'in yayınladığı "Ortak Geleceğimiz" adlı rapordan sonra şekillenmiştir. Bu rapora göre sürdürülebilirlik, doğanın ve gelecek kuşakların kendi gereksinimlerine cevap verme yeteneklerini tehlikeye atmadan, günlük

ihtiyaçlarımızı temin etmek ve kalkınmak olarak tanımlanmıştır.

Sürdürülebilir kalkınma kavramının tarihsel gelişim süreci aslında bize, insani gelişme politikalarının sadece ekonomik büyümeyi ele alan yaklaşımlardan çevresel ve toplumsal sürdürülebilirliğin insani gelişmenin olmazsa olmazı olduğunu düşünen yaklaşımlara doğru evrildiğini göstermektedir.

Sürdürülebilirlik, şirketler açısından ele aldığımızda ise, şirketlerin stratejilerine ekonomik sosyal ve çevresel risk ve fırsatları dahil ederek hedeflerini gerçekleştirmeleri ve uzun vadede tüm paydaşları için değer yaratmalarıdır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN BOYUTLARI

EKONOMİK

Şirketler devamlılıklarını sağlamak için kendileri ve paydaşları için ekonomik değer yaratmalıdırlar. Eğer şirketler kar etmez, çalışanlarına ücret ödeyemez, tedarikçilerine düzenli ödeme yapamaz ve tüketicilerini/müşterilerini memnun edemezlerse varlıklarını sürdürmezler. Bu bakış açısı ile ekonomik boyutta şirketlerin uzun vadeli ekonomik değer yaratabilme kapasiteleri dikkate alınmaktadır.

SOSYAL

Şirketler içinde buldukları toplumun bir parçasıdır. Şirketlerin gelişmesi içinde buldukları toplumun gelişmesi ile mümkün olur. Şirketler kendi çalışanları da dahil olmak üzere, toplumun gelişmesine katkı sağlayarak (eğitim, girişimcilik, yardımlar, vb.) hem toplumun gelişmesine hem de eşitsizliklerin azaltılmasına katkı sağlarlar. Bu doğrultuda şirketlerin sosyal boyuttaki etkileri göz önüne alınmaktadır.

ÇEVRE

Şirketler üretimlerini ve hizmetlerini gerçekleştirmek için doğal kaynaklara ihtiyaç duyar. Ancak doğal kaynaklar sınırlıdır. Doğanın dengesinin bozulması yenilenebilir olan kaynakların yenilenmesini etkiler. Şirketler hem kaynak kullanımı hem de çevreye zararlı etkilerini en az indirmelidir. Çevresel boyutta şirketlerin bu konudaki performansları takip edilmektedir.

YÖNETİŞİM

Başarılı ve sürdürülebilir şirketlerin karar alırken paydaş katılımına önem vermeleri, şeffaflığı ve hesap verebilirliği benimsemeleri, paydaşlarına karşı adil ve tutarlı davranmaları ve kurumsal güveni sağlayacak alt yapıya sahip olmaları gerekmektedir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİMİ

Günümüzün dinamik ve küresel piyasalarında, şirketler rekabetin ön sıralarında yer almak için yarışmaktadır.

Şirketler, bu dönemde kaynaklarını inovasyon, Ar-Ge ve müşteri-tüketici memnuniyeti gibi konulara yönlendirmektedir.

Tüm bu odaklar, şirketlerin başarısı açısından önemli olmakla beraber, en az onlar kadar önem taşıyan bir konu ise; sürdürülebilirlik ve çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY/ Environmental, Social and Governance - ESG) faktörleridir.

İdeal olan sürdürülebilirliğin kurumsal stratejiye entegre edilmesi, dolayısıyla kurumsal stratejinin ayrılmaz bir parçası olmasıdır. Bu anlamda, sürdürülebilirlik kapsamına giren tüm konuların ana stratejiyle bütünleşmesi çabalarını “sürdürülebilirlik stratejisi” olarak adlandırabiliriz.

Şirketlerin sürdürülebilirlik stratejilerini,

kurum stratejilerine entegre edebilmeleri için, öncelikle sektörün geleceğini öngörebilmeleri ve bu öngörüler ışığında vizyon belirlemeleri ve uygulamaya geçmeleri gerekmektedir.

Örneğin, gelecekte petrol fiyatlarında meydana gelecek artış sektörün tedarik zincirini olumsuz etkileyebilecektir. Suya erişebilirlik ve su kullanım bedelindeki değişiklikler şirketlerin maliyetlerini olumsuz etkileyeceği için bu duruma alternatif çözümler üretilmelidir.

Ek olarak, değişen tüketici davranışları, teknoloji ve dijitalleşme, iklim değişikliği, artan kaynak baskısı, demografik değişim gibi tüm sektörleri etkileyen küresel riskler ve fırsatlar da değerlendirilmelidir. Sürdürülebilirlik, finansmana kolay erişim ve finansman maliyeti açılarından artan oranda önem kazanmaktadır.

4 ADIMDA BAŞARILI SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK STRATEJİSİ UYGULAMASI

1

Neredeyiz? (Durum değerlendirme)

Bu adım; kurumun her biriminde var olan sürdürülebilirlikle ilgili uygulamaları, paydaş beklentilerini, yerel ve küresel trendleri içeren bir durum değerlendirme ve önceliklendirme analizinin yapılmasını kapsamaktadır.

2

Nerede olmak istiyoruz? (Vizyon)

Bu adımda orta ve uzun vadede şirket için öncelikli olan sürdürülebilirlik konularında nerede ve hangi konumda olunmak istendiğine karar verilir ve paydaşların bilgisine sunulur.

3

Oraya nasıl varırız? (Strateji, hedef belirleme ve uygulama)

Öncelikli konulardaki risk ve fırsatları değerlendirmek için hedefler (Kilit Performans Kriterleri - KPI) ve hedefe ulaşmak için aksiyon planları belirleme; kurum içinde kapasite geliştirme ve çalışanların konuyu sahiplenmesini sağlama (kurum kültürüne entegrasyon) aşamaları bu adımda gerçekleşir.

4

Oraya vardığımızı nasıl anlarız? (Performans takibi ve raporlama)

KPI'ların takibi için yönetim sistemleri kurma; takım, hedef ve süreçleri belirleme ve aksiyon planlarını uygulama; kaydedilen gelişmeyi kurum içinde ve dışında paydaşlarla paylaşma ve geribildirim toplaması adımdır.

KÜRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GÜNDEMİ

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI

2015 yılında toplanan Birleşmiş Milletler zirvesi, Binyıl Kalkınma Hedeflerini (BKH) içeren ve bunlardan daha geniş kapsamlı olan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını (SKA, diğer bir ifadeyle Küresel Amaçlar) kabul etmiştir.

17 amaç ve 169 alt hedeften oluşan SKA'ların 2030 yılına kadar hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. SKA'lar küresel ölçekte tüm sektörlerden çok sayıda katılımcının aktif olarak katıldığı ve paydaşlar arası üç yıl süren diyalog sürecinin sonucunda şekillenmiştir.

SKA'larda BKH'lerde yer almayan iklim krizi, sorumlu üretim ve tüketim, yenilikçilik ve barış gibi çok kritik bazı konular yer almaktadır. SKA'ların bir diğer önemli farkı hükümetlerin yanı sıra şirketlerin ve bireylerin aktif katılımını da öngörmesidir. Dünyada ve ülkemizde birçok şirket, SKA'ları sürdürülebilirlik stratejilerine entegre ederek 17 SKA'dan hangilerinin faaliyetlerini en çok etkilediğini tespit etmekte ve yürüttükleri faaliyetlerle en çok hangi SKA'lara katkı yaptıklarını da belirlemektedir.

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI

Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM), 2050 yılına kadar Avrupa Birliği'ni (AB) net sera gazı emisyonlarının olmadığı, kaynak açısından verimli ve rekabetçi bir ekonomiye sahip adil ve müreffeh bir topluma dönüştürme stratejisidir.

Avrupa Komisyonu, AYM ile salt bir "çevre" stratejisi değil, ülkemizi de yakından ilgilendiren yeni bir uluslararası ticaret sistemi ve iş bölümü kurgulamıştır. Böylelikle AB, 2030 yılına dönük sera gazı emisyon azaltımını en az %55 oranına yükseltmesi ve Avrupa'nın 2050 yılına kadar dünyanın ilk iklim-nötr kıtasına dönüştürülmesi hedefini ortaya koymuştur.

AYM'de yer alan "Yenilenebilir Enerji Direktifi" ile uyumlu olarak 2030 yılında enerjinin %40'ının yenilenebilir kaynaklardan sağlanması hedefi

belirlenmiş ve Yeşil Mutabakat çerçevesindeki hedeflere ulaşmak için Temmuz 2021'de "Fit for 55" (55'e Uyum Paketi) yasa teklifi açıklanmıştır. Bu doğrultuda AB bölgesindeki karbon kaçağını (carbon leakage) azaltmak adına, Sınırdan Karbon Düzenleme Mekanizması- SKDM (Carbon Border Adjustment Mechanism - CBAM) aracılığıyla dış ticarete yeni vergiler ve tarife dışı engeller ile örülmüş bir sistem üzerine çalışmalar da sürmektedir. AB'nin iklim hedefini gerçekleştirmesini sağlamak yönünde 2005 yılından bu yana uyguladığı bir piyasa düzenleme aracı olan Emisyon Ticaret Sistemi'nin (ETS) genişletilmesi ile farklı sektörler de karbon maliyeti riski ile karşı karşıya kalacaktır. Bu kapsamda; sera gazı emisyonlarının hesaplanması, raporlanması talep edilecek ve karbon azaltımı

doğrulanmış emisyon raporlarından kontrol edilerek bir düzenleyici görevi yürütülecektir.

"Orman, Kağıt Ürünleri, Mobilya ve Basım Sanayi"nin karbonsuzlaşması ve iklim nötrlüğü hedefine yapabileceği katkı, AYM kapsamında öne çıkan konulardan birisidir. Avrupa Birliği, yeni AB Orman Stratejisi (2030) ile 2030 için AB Biyoçeşitlilik Stratejisi'ni temel alarak biyoçeşitliliğe, iklim hedeflerine ve güvenli geçim kaynaklarına katkıda bulunan ve döngüsel bir biyo-ekonomiyi destekleyen sağlıklı ve dirençli ormanların artırılmasını amaçlamaktadır. Stratejide, Avrupa ormanlarının korunması, onarımı ve sürdürülebilir yönetiminin yanı sıra henüz ele alınmamış dünya ormanlarına da odaklanılmaktadır. Yeşil Mutabakat ile sürdürülebilir bir malzeme olan ahşap ve kâğıt ürünlerine geçiş teşvik edilerek; sektöre özel yeni fırsatlar da yaratılmaktadır. Ayrıca gıda maddelerinde üçte biri bulan israfa karşı bir önlem olarak, daha fazla ve daha uygun ambalaj kullanımının teşvik edilmesi de sektörün lehine gelişmeler yaratacaktır.¹ Araştırma, inovasyon, yeni teknolojiler, artan geri dönüşüm ve yeniden kullanım yoluyla sektör, net sıfır karbon çözümlerinin en rekabetçi ve sürdürülebilir sağlayıcısı haline gelebilecektir.

Orman, Kağıt Ürünleri, Mobilya ve Basım Sanayi'nde malzeme ikamesi, yenilenebilir enerji kullanımı ve geri dönüşüm yoluyla iklim nötrlüğü hedefine katkıda bulunabilir.

Ormancılık proses endüstrisi

- Yeniden kullanım ve geri dönüşüm yoluyla verimliliği artırırken, değer zincirinin çeşitli bölümlerinde de düşük karbonlu malzemeler ve yan ürünler üretmek
- Bunu yaparken, fosil bazlı malzemelere ve fosil enerjiye sürdürülebilir alternatifler sunmak
- Atıkları döngüsel katma değerli ürünlere dönüştürmek

Selüloz, kağıt ve karton üretimi ve dönüştürme

- Kağıt hamuru ve kağıdın yanı sıra grafik, hijyenik, ambalaj ve özel kağıt sınıfları ile ürünleri üretmek

için hem ham ahşap hem de geri dönüştürülmüş malzeme kullanmak

- Fosil yakıt bazlı ürünlere düşük karbonlu alternatifler sunarak ambalaj malzemeleri, hijyen ürünleri, tekstil ürünleri ve yapı malzemeleri üretimiyle birlikte büyüyen pazarlarda faaliyet göstermek

Mobilya ve basım endüstrileri

- Eko-tasarım, malzemenin verimli kullanımı, geri dönüştürülebilir ve tamir edilebilir ürünler üretmek
- Yeşil Ürün işaretleri (Eko-etiket)
- Çevre dostu olmayan malzemelerden kaçınmak, özellikle mobilya sektöründe kullanılan potansiyel tehlikeli, alev geciktirici kimyasalları kullanmamak
- Üretici sorumluluğu ve geri alma mekanizmalarını işletmek
- Döngüsel ekonomi ilkelerine uygun bir satın alma davranışını teşvik etmek, tüketicilere yeterli bilgi araçlarını sağlamak

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI'NDA BU DOĞRULTUDA ÖNE ÇIKAN KONULAR

- Sektöre karbonsuzlaşmayı sağlayacak inovatif ürün çalışmalarına odaklanması
- Üretimde yenilenebilir enerji kaynak kullanımının artırılması
- Tedarikte bağımlılığı azaltacak dijital altyapılara yatırımın hızlandırılması
- Hedeflere ulaşmada kolaylaştırıcı rol oynayacak iş birliklerinin oluşturulması
- Döngüsel Ekonomi Aksiyon Planı (Circular Economy Action Plan-CEAP) kapsamında sektörün geri dönüşüm kapasitesinin artırılması
- Dijitalleşme ve üretim süreçlerindeki verimliliğin artırılması
- Üretimde tehlikeli kimyasalların kullanımının önlenmesi
- AB Orman Stratejisi doğrultusunda ham madde tarafında sürdürülebilir tedarik zincirinin, sorumlu satın alma uygulamalarının ve uzun ömürlü ahşap ürünler için sürdürülebilir orman biyo-ekonomisinin teşvik edilmesi
- AB Orman Stratejisi ile birlikte; biyoenerji için odun bazlı kaynakların sürdürülebilir kullanımının sağlanması²

1- <https://www.unep.org/thinkeatsave/get-informed/worldwide-food-waste>
2- https://ec.europa.eu/environment/strategy/forest-strategy_en

“ORMAN, KAĞIT ÜRÜNLERİ, MOBİLYA VE BASIM SANAYİ” SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖNCELİKLERİ

Söz konusu öncelikler belirlenirken, literatür taramasını sonucunda uzun bir öncelikli konu listesi oluşturulmuş, daha sonra her konu SASB (Sustainability Accounting Standards Board) dört aşamalı etki analizine göre değerlendirilmiş ve konu başlıkları belirlenmiştir.

Potansiyel öncelikli konuların etki analizi aşağıdaki başlıklara göre yapılmaktadır. Bu değerlendirmede her bir konu, etkinin büyüklüğü, oluşma ihtimali, zaman dilimi çerçevesinde ele alınmaktadır.

Finansal etki ve riskler

Yasal mevzuata ilişkin etkiler

İnovasyon fırsatları

Sektörel örnekler ve rekabet avantajı

ÇEVRESEL

Çevre üzerindeki
etkimizi azaltmak

İklim değişikliği

Üretimde enerji
verimliliği

Ham madde yönetimi ve
tedariki

Su ve atık su yönetimi

Kimyasal yönetimi

Atık yönetimi

Ürün yaşam döngüsü

Çevre mevzuatına uyum

Çevre yatırımları

Biyoçeşitlilik

Acil durum yönetimi

SOSYAL

Paydaşlarımız için
değer yaratmak

İş Sağlığı ve Güvenliği

İnsan hakları ve adil
çalışma şartları

Yetenek yönetimi

Fırsat eşitliği ve çeşitlilik

Tedarik zincirinde
şeffaflık ve izlenebilirlik

Yerel üreticilerin
desteklenmesi

Yerel toplumla ilişkiler

EKONOMİK

Ürün geliştirme,
iş modelleri ve
yönetişim anlayışında
yenilikçiliğe liderlik
etmek

Ar-Ge ve inovasyon

Dijitalleşme ve müşteri
memnuniyeti

Döngüsel ekonomi ve iş
modelleri

Sektörel iş birlikleri

Şeffaf yönetim anlayışı
ve raporlama

İş etiği

Ürün güvenliği ve kalite

Ürün etiketleri ve
iletişim

Marka itibarı

Sürdürülebilirlik
Öncelikleri: ÇEVRE

ÇEVRE ÜZERİNDEKİ ETKİMİZİ AZALTMAK

“Orman, Kağıt Ürünleri, Mobilya ve Basım Sanayi”, AB'nin imalat Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH)'sının %7'sini oluşturmaktadır ve 3,5 milyon kişilik istihdama denk gelmektedir . Ormanlar, karbondioksiti atmosferden absorbe ederek depolayan karbon yutaklarını artırır böylece emisyon azaltımını destekler ve ayrıca biyolojik çeşitliliğin korunması gibi birçok faydalı etki sunar. Bu sebeple ormanların sürdürülebilir kalkınma amaçları doğrultusunda yönetilerek ekolojik, sosyokültürel ve ekonomik dengeyi sağlayacak şekilde korunması oldukça önemlidir. Avrupa Kağıt Endüstrisi Konfederasyonu (CEPI-Confederation of European Paper Industries) tarafından hazırlanan bir rapor, Avrupa ormanlarının ve ormana dayalı sektörün genel iklim katkısının, AB'deki tüm fosil emisyonlarının yaklaşık %20'sine tekabül eden, yıllık 806 milyon ton karbondioksit azaltımına denk geldiğini belirtmektedir. Bu iklim faydaları, fosil enerji kaynakları ve malzemeleri yerine; odun bazlı alternatifler kullanılarak genişletilebilir.

Çevresel öncelikler, hızla değişen yasal mevzuatlara, müşteri ve yatırımcı taleplerine uyum ve nihayetinde küresel rekabet gücü açısından büyük önem taşımaktadır.

Çevresel Yönetim Sistemi'nin (ÇYS) oluşturulması genel hatlarıyla çevresel konu başlıklarının (atık, kimyasal, su, enerji, atık su) neler olduğu ve bu başlıkların yönetiminde izlenecek yol haritasının belirlenmesi için bir durum tespiti niteliğindedir.

İklim değişikliği

İklim değişikliğinin ham madde tedariki, üretim ve tüketim trendlerine etkisi; iklim risklerinin tanımlanarak karbon salımının azaltılması

Üretimde enerji verimliliği

Üretim süreçlerinde enerji verimliliği uygulamaları artırılarak enerji tüketim miktarlarının azaltılması

Ham madde yönetimi ve tedariki

Ham maddelerin sürdürülebilir kaynaklardan tedariki; geri dönüştürülmüş ham madde kullanımı

Su ve atık su yönetimi

Su tüketiminin azaltılması ve su kaynaklarının korunması, atık su yönetiminde endüstriyel atık su deşarj standartlarına uyulması

Kimyasal yönetimi

Kimyasal kullanımında yasal sınırlara uyulması, zararlı kimyasal kullanımının azaltılması

Atık yönetimi

Atıkların kaynağında azaltılması, geri dönüştürülmesi, tekrar kullanılması, süreçler sonucu oluşan atığın minimuma indirilmesi

Ürün yaşam döngüsü

Üretimde kullanılan ham maddelerin elde edilmesinden başlayarak, ilgili tüm üretim, sevkiyat, tüketici tarafından kullanım ve kullanım sonrası atık olarak bertarafı da kapsayan yaşam döngüsünün farklı aşamalarındaki çevresel etkilerin belirlenmesi, raporlanması ve yönetilmesi

Çevre mevzuatına uyum

ÇYS kurulması, çevre ile ilgili alınan cezalar, davalar vb.nin azaltılması

Çevre yatırımları

Çevre ile ilgili yatırımların artırılması

Biyçeşitlilik

Faaliyetlerin biyoçeşitlilik ve doğal yaşam üzerindeki etkisini incelemek, denetlemek, izlemek ve korumak için proje ve uygulamalar geliştirilmesi

Acil durum yönetimi

Acil durum risk değerlendirmesi ve müdahale planı oluşturulması; acil durum müdahale ekibi ve tatbikatlar ile güncel tutulması

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Finlandiya menşeli kağıt üreticisi Stora Enso, 2050 yılına kadar %100 yenilenebilir ürünler ve çözümler sunmayı hedefliyor.

Yenileyici bir duruş benimseyen Stora Enso, sürdürülebilirlik hedeflerini olumsuz çevresel etkiyi en aza indirmekten iklim, döngüsellik ve biyoçeşitlilik gibi tanımlanmış odak alanları için de net pozitif katkıda bulunan bir şirket olmaya kaydırıyor.

Stora Enso ayrıca, temel sürdürülebilirlik öncelikleri için yeni 2030 hedeflerini de şeffaf bir şekilde paylaşıyor. Operasyonlardan kaynaklanan mutlak kapsam 1 ve 2 sera gazı emisyonlarını, 1,5 derecelik senaryo ile uyumlu olarak 2019 baz yılına göre 2030 yılına kadar %50 azaltmayı taahhüt ediyor. Stora Enso ayrıca, kapsam 3 emisyonlarını 2030 yılına kadar 2019 baz yılına göre %50 oranında azaltmak için de iddialı bir hedef taahhüt ediyor.

<https://www.storaenso.com/en/newsroom/regulatory-and-investor-releases/2021/10/stora-enso-sets-ambitious-goal-of-100-regenerative-solutions-by-2050-and-announces-new-2030-sustainability-targets?prid=2624b86d64f8c54a>

ÜRÜN YAŞAM DÖNGÜSÜ

İtalya'nın en önemli mobilya üreticilerinden B&B Italia, ürünlerin geri dönüştürülebilirliğini, iyileştirme ve döngüsel ekonomi ilkelerini üretim ve tasarım süreçlerine dahil etme taahhüdünün bir parçası olarak; 2018'den beri bazı dış mekan koleksiyon ürünlerinin döngüsellik özelliklerini değerlendiriyor. Grup, mobilya sektöründe üçüncü taraf bir kuruluş tarafından gerçekleştirilen nicel ve karşılaştırılabilir bir değerlendirme yoluyla ürün döngüsellikini değerlendiren ilk şirketlerden biri oldu.

<https://www.bebitalia.com/en/about-sustainability>

Sürdürülebilirlik
Öncelikleri: SOSYAL

PAYDAŞLARIMIZ İÇİN DEĞER YARATMAK

Ormana dayalı sektörün tamamı, işgücü açısından demografik zorluklarla karşı karşıyadır. Bu nedenle sektörün beceri tutma kapasitesini ve çekiciliğini geliştirmesi gerekmektedir. Örneğin, Birleşik Krallık kereste endüstrisindeki işgücünün %53'ü 40 yaş üzerindedir ve yeni girenlerin sayısı mevcut seviyede kalırsa ciddi beceri, işgücü eksikliği ortaya çıkacaktır. Ayrıca, bugün ilkökula başlayan çocukların %65'inin nihayetinde henüz var olmayan tamamen yeni iş türlerinde çalışmaya başlaması beklenmektedir.

Bu "beceri açığı" ile mücadele etmek ve işgücünün yeni ihtiyaçlarını tanımlamak için sektördeki teknolojik değişimi öngörmek ve iyi değerlendirmek gerekmektedir. Beceri açığını ve aynı zamanda üretim sektöründe artan vasıflı işçi eksikliğini ele almak için uyum mekanizmaları devreye alınmalıdır. Bu kapsamda yetenek yönetimi, sektörde yer alan

çalışanlara güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları sunmak, sorumlu satın alma ve tedarik zinciri izlenebilirliği artırarak değer zincirindeki insan hakları ihlallerinin ve olumsuz çevresel etkinin önüne geçebilmek, operasyonel mükemmellik, çeşitlilik ve kapsayıcılık büyük önem taşımaktadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği

Tüm iş süreçlerinde çalışanların bedensel, zihinsel, ruhsal sağlığının korunması ve gerekli önlemlerin alınması

İnsan hakları ve adil çalışma şartları

Tüm değer zinciri boyunca çocuk işçi ve zorla çalıştırmama, ayrımcılığın önlenmesi, çalışan haklarının korunması, çalışanlara sendikal örgütlenme özgürlüğünün tanınması, adil yaşam ücreti ile ilgili çalışmaların teşvik edilmesi

Yetenek yönetimi

Yeni jenerasyondaki yeteneklerin şirkete kazandırılması, yeteneklerin elde tutulması ve kişisel gelişim ve kariyer planlaması uygulamalarıyla geliştirilmesi

Fırsat eşitliği ve çeşitlilik

Eşitlik ve çeşitlilik ön planda tutularak uygun iş ortamı geliştirilmesi

Tedarik zincirinde şeffaflık ve izlenebilirlik

Tüm tedarik zinciri boyunca çevresel, sosyal ve etik koşulların takip edilmesi, denetlenmesi ve şeffaf bir biçimde kamuoyuyla paylaşılması

Yerel üreticilerin desteklenmesi

İthal ham maddelerin ve ikame ürünlerin yerel olarak tedarik edilmesine yönelik çalışmalar yapılması; yerel üreticilere yönelik destek ve geliştirme programları uygulanması; coğrafi işaretli ürünlerin yaygınlaşmasının teşvik edilmesi

Yerel toplumla ilişkiler

Faaliyetlerin bulunduğu yerlerdeki yerel topluma (sivil halka) yönelik sosyo-ekonomik açılardan katkı sağlanması; çeşitli konularda bilgilendirme yapılması, potansiyel iyileştirme alanlarının ortaya konulması kapsamında politika ve uygulamalar; yerel halklar üzerindeki etkilerin yönetilmesi; toplumsal yatırım programları

TEDARİK ZİNCİRİNDE ŞEFFAFLIK VE İZLENEBİLİRLİK

Almanya menşeli kağıt üreticisi UPM, tüm odun, kağıt hamuru ve geri kazanılmış kağıt tedarikçilerini, çevre sorunları, insan hakları ve yerel topluluk katılımı konusundaki performansları için sürekli olarak değerlendiriyor. Ürünlerinde kullanılan ahşap, sürdürülebilir şekilde yönetilen ormanlardan ediliyor ve FSC (Forest Stewardship Council - Orman Koruma Konseyi) veya PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification - Orman Sertifikasyon Planı Onay Programı) sertifikalarına sahip.

<https://www.upmpaper.com/sustainability/our-approach-and-performance/responsible-sourcing/#thirdpartycode>

YEREL TOPLUMLA İLİŞKİLER

The New Forests Company, sürdürülebilir kereste üretiminde yerel topluma fayda sağlayacak, sosyo-ekonomik ve çevresel alanda çalışmalar yürütüyor. Bu kapsamda Ortak Değer iş modeli aracılığıyla ekonomik ve sosyal kalkınmanın itici güçlerini kullanarak geniş paydaş yelpazesine ulaşıyor. Çalışmalarından bazı başlıklar aşağıdaki gibidir:

- Kırsal alanlarda yeni iş fırsatları yaratılması (Sosyal)
  - CO₂ emisyonlarında azaltım (Çevresel)
  - Ekonomileri kırsal üretime doğru çeşitlendiren kereste fabrikası inşası (Ekonomik)
- <https://newforests.earth/shared-value/>

Sürdürülebilirlik
Öncelikleri: EKONOMİK

ÜRÜN GELİŞTİRME, İŞ MODELLERİ VE YÖNETİŞİM ANLAYIŞINDA YENİLİKÇİLİĞE LİDERLİK ETMEK

Sadece konvansiyonel ürünler üzerinden yeni ürün tasarımları ve üretimleri gerçekleştirmek artık paydaşların gözünde yeterli olmamaktadır. Bu noktada, ürün geliştirme stratejisi oluşturulurken; sürdürülebilir tasarım, kaliteli ve pazarlanabilir, ancak daha az olumsuz çevresel etkiye sahip ürün oluşturma kavramları ön plana çıkmaktadır. Tüketiciler bu ürünleri sadece daha “yeşil” oldukları için değil, aynı zamanda daha dayanıklı, daha kaliteli ve kullanımı daha ucuz olduğu için de tercih etmektedirler.

Bu çerçevede, sürdürülebilirlik için Ar-Ge ve inovasyon yatırımları ve sürdürülebilir ürün sunumu önemli bir rekabet avantajı yaratmakla beraber birçok riski de bertaraf etmektedir.

Karbon yakalama teknolojileri gibi karbonsuzlaşmaya destek olabilecek inovasyonların teşvik edilmesi hedeflere ulaşmada kolaylaştırıcı rol oynamaktadır. Bu teknolojilerin ölçeklenebilir olması adına açık inovasyon gibi dış paydaşların dahil olduğu ortamların kurumlar tarafından ortaya koyulması ön plana çıkmaktadır.

Diğer taraftan, mevcut ekolojik ve ekonomik krizlerin bir dengeleyicisi olarak kabul edilen dögüsel ekonomi ve dögüsel iş modelleri sanayi sektörlerinin kaynak verimliliği üzerinden maliyet

avantajı yaratmasına ön ayak olmaktadır. Dögüsel ekonomi konusunda iş dünyasında farkındalık yaratılması, iş birliği ve etkileşimin artırılması, üretim süreçlerinde etkinliğin ve verimliliğin artırılması büyük önem taşımaktadır.

Ar-Ge ve inovasyon:

Yenilikçi üretim ve ürünler için Ar-Ge ve inovasyon yatırımları; daha az enerji ve su tüketimi sağlayan, geri dönüştürülmüş ambalaj kullanımı ile çevresel ve sosyal fayda sağlayan ürünler

Dijitalleşme ve müşteri memnuniyeti:

Üretim, satış, tedarik süreçlerinin dijitalleşmesi; müşterilerle etkin iletişim sağlanması ve müşteri memnuniyetinin artırılması

Dögüsel ekonomi ve iş modelleri:

Atıkların ortadan kaldırılarak, ürünlerin tüketici kullanımı da dahil olmak üzere yaşam dögüsü boyunca takip edilerek ekonomiye geri kazandırılması

Sektörel iş birlikleri:

Sektörün sürdürülebilirlik dönüşümü için iş birlikleri kurulması

Şeffaf yönetim anlayışı ve raporlama:

Sürdürülebilirlik performansının paydaşlar ile şeffaf paylaşımı için raporlama, şikâyet yönetim sistemleri ile kurum içi ve dışından gelecek geri bildirimlerin alınması

İş etiği:

Etik iş anlayışı, yolsuzluk ve haksız rekabetin önlenmesi

Ürün güvenliği ve kalite:

Uluslararası standartlarda üretim yaparak ürünlerin kalite ve güvenliğinin teyit edilmesi; tedarik edilen ham maddeden tüketiciye ulaştırılan son ürüne kadar zincirin tüm aşamalarındaki kontrolle yüksek kaliteli ve güvenli ürün sunulması

Ürün etiketleri ve iletişim:

Ürünlerin pazarlama ve satışını şeffaf ve sorumlu bir şekilde gerekli yerel ya da uluslararası mevzuatlara uygun şekilde gerçekleştirilmesi; tüketicilere ürünün kaynağı, içeriği ve çevresel ayak izi hakkında bilgi verilmesi

Marka itibarı:

Küresel ölçekte kaliteli ve güvenilir marka itibarının korunması ve geliştirilmesi

DÖNGÜSEL EKONOMİ VE İŞ MODELLERİ

IKEA, müşterileri için “Mobilyada İkinci Hayat” programı ile müşterilerin eski IKEA mobilyalarını bir mağazaya iade etmeleri karşılığında yeni mobilya ürünleri satın alırken kullanabilecekleri indirim kuponu veriyor. IKEA, İsveç'te müşterilere IKEA olmayan plastik mobilyaları da iade etme olanağı sunarak bu iş modelini daha da ileri götürüyor. IKEA'nın dünya çapındaki girişimleri arasında, şu anda "dairesel mağazalarda" denenmekte olan çeşitli pilot uygulamalar yer alıyor:

- Müşterilerin mobilya ürünlerini nasıl onaracaklarını veya geri dönüştüreceklerini öğrenmelerini sağlamak için mağaza içi tamir atölyeleri
- Kiralama ve paylaşım planları – son zamanlarda Finlandiya şirketleri için aylık aboneliğe dayalı bir mobilya kiralama planı başlatıldı. IKEA tarafından araştırılan diğer girişimler arasında, yedek parçaların müşterilere hızlı ve verimli bir şekilde gönderilmesini sağlamak için yedek parçaların 3 boyutlu baskısının kullanılması yer alıyor. <https://about.ikea.com/en/sustainability>

AR-GE VE İNOVASYON

Foopak, dünyanın en büyük kağıt hamuru ve kağıt üreticilerinden biri olan Asya Hamuru ve Kağıt (APP) Endonezya'dan gıda ambalajı için yenilikçi bir karton. Foopak Bio Natura, gıda hizmeti endüstrisindeki plastik kaplamanın yerini almak için tescilli sulu dispersiyon kaplama teknolojisini kullanarak çevre dostu yiyecek ve içecek ambalajlarının çözümü olarak tasarlanmış bir ürün. Foopak Bio Natura, yalnızca sertifikalı ahşap kaynakları kullanır, plastik ve OBA içermez, yüksek sıcaklık direnci ve güçlü kenar fitili, ürüne normal kaplardan daha üstün bir işlev sağlar. Plastik olmayan yapısı ile endüstriyel kompostlanabilir tesiste 12 hafta içerisinde kompostlaştırılabilir. Foopak Bio Natura ayrıca herhangi bir ek işlem veya işlem gerektirmeden geri dönüştürülebilir ve tekrar hamur haline getirilebilir. <https://foopak.com>

ÇEVRESEL ÇEVRE ÜZERİNDEKİ ETKİMİZİ AZALTMAK

ÖNCELİKLİ KONU	HEDEF ALANLARI	ÖRNEK HEDEFLER	TAKİP GÖSTERGELERİ (KPI)
İklim değişikliği	► Toplam salımlar	► <u>Karbon salımlarını</u> %X oranında azaltmak	► Toplam Kapsam 1 ve 2 salımları ► Kapsam 3 salımları (lojistik kaynaklı salımlar dahil)
	► Karbon yoğunluğu	► Üretim başına karbon salım oranını %X azaltmak ► Yıllık ciro başına karbon salım oranını %X azaltmak ► Çalışan başına karbon salım oranını %X azaltmak ► Yüzey alan başına karbon salım oranını %X azaltmak	► Toplam <u>karbon salım miktarı</u> (Kapsam1+2) (ton CO ₂ e)/ Toplam üretim miktarı (ton, adet) ► Toplam <u>karbon salım miktarı</u> (Kapsam1+2) (ton CO ₂ e)/ Yıllık ciro (TL, \$, €...) ► Toplam <u>karbon salım miktarı</u> (Kapsam1+2) (ton CO ₂ e)/ Toplam çalışan sayısı ► Toplam <u>karbon salım miktarı</u> (Kapsam1+2) (ton CO ₂ e)/ Üretim alanı (m ²)
	► Yenilenebilir enerji tedariki	► Yenilenemeyen enerji tüketimini %X azaltmak ► Yenilenebilir enerji kullanımını %X artırmak ► %X yenilenebilir elektrik tedarik etmek	► Yenilenemeyen enerji tüketimi ► Yenilenebilir enerji tüketimi ► Yenilenebilir elektrik tüketimi
Üretimde enerji verimliliği	► Enerji verimliliği	► Enerji verimliliği yatırımları ile birim üretim başına enerji tüketimini %X azaltmak ► Enerji tüketiminin azaltılması Elektrik (kWh) doğalgaz (m ³ , sm ³ ...) benzin, motorin (l) kömür, linyit (ton) vb.	► Enerji verimliliği ile sağlanan tasarruf miktarı (TL, kWh, m ³ , ton vb.)
Ham madde yönetimi ve tedariki	► Sürdürülebilir ham madde tedariki	► Sürdürülebilir ham madde kullanımını %X artırmak	► Sürdürülebilir ham madde kullanım oranı
Su ve atık su yönetimi	► Kaynak bazında (şebeke, yüzeysel, yeraltı vb.) su kullanım miktarı	► Kaynak bazında (şebeke, yüzeysel, yeraltı vb.) su kullanım miktarının %X azaltılması	► Kaynak bazında (şebeke, yüzeysel, yeraltı vb.) su kullanım miktarı (m ³)
	► Kaynak bazında (şebeke, yüzeysel, yeraltı vb.) su deşarj miktarı	► Kaynak bazında (şebeke, yüzeysel, yeraltı vb.) su deşarj miktarının %X azaltılması	► Kaynak bazında (şebeke, yüzeysel, yeraltı vb.) su deşarj miktarı (m ³)
	► Kullanılan toplam su miktarı	► Birim üretim başına su kullanımını %X azaltmak	► Birim üretim başına kullanılan su miktarı
	► Geri dönüştürülen su miktarı	► Proseste geri dönüştürülen toplam su oranını %X artırmak	► Proseste geri dönüştürülen toplam suyun yüzdesi ve hacmi
	► Atık su geri kazanımı	► Atık su arıtma sürecinde geri dönüştürülen toplam su oranını %X artırmak	► Atık su arıtma sürecinde geri dönüştürülen toplam suyun yüzdesi ve hacmi
	► Atık su kalitesi	► Atık su kalitesini artırmak	► Atık su kalitesini yükseltme sürecinde kalitesi yükseltilen toplam suyun yüzdesi ve hacmi
Kimyasal yönetimi	► Sürdürülebilir kimyasal tedariki	► %X sertifikalı kimyasal kullanmak	► Tedarik edilen kimyasal maddelerin sertifika oranı
	► Üretimde ve ürünlerdeki kimyasal kullanımı	► Üretimde ve ürünlerdeki kimyasal kullanımını ulusal ve uluslararası düzenlemelere (REACH* vb.) uygun gerçekleştirmek. ► Kimyasal kullanım oranını azaltmak	► Ürünlerdeki kimyasal kullanımının ulusal ve uluslararası mevzuata uyumu ► Kimyasal kullanım oranı

*REACH: Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals

ÇEVRESEL ÇEVRE ÜZERİNDEKİ ETKİMİZİ AZALTMAK

ÖNCELİKLİ KONU	HEDEF ALANLARI	ÖRNEK HEDEFLER	TAKİP GÖSTERGELERİ (KPI)
Atık yönetimi	► Katı atık azaltımı	► Üretim süreçlerinde ortaya çıkan atıkları %X azaltmak	► Atık depolama alanına gönderilen atık oranı ► Geri kazanılan tehlikeli atık miktarı (ton) ► Geri kazanılan tehlikesiz atık miktarı (ton) ► Bertaraf edilen tehlikeli atık miktarı (ton) ► Bertaraf edilen tehlikesiz atık miktarı (ton) ► Ara depolamaya gönderilen tehlikeli atık miktarı (ton) ► Ara depolamaya gönderilen tehlikesiz atık miktarı (ton)
	► Atık dönüştürme ve yeniden kullanım	► Yeniden kullanılan/geri dönüştürülen atık oranını %X artırmak	► Yeniden kullanılan/geri dönüştürülen atık oranı
	► Sürdürülebilir ambalaj stratejisi ve politikası	► Geri dönüştürülemeyen plastik ambalaj oranını %X azaltmak ► İade ambalaj oranını %X azaltmak	► Geri dönüştürülemeyen plastik ambalaj oranı ► İade ambalaj oranı
Ürün yaşam döngüsü	► Yaşam döngüsü analizi	► Yaşam döngüsü analizinden geçen ürün oranını %X artırmak	► Yaşam döngüsü analizinden geçen ürün oranı
Çevre mevzuatına uyum	► Mevzuata uyum	► Çevre ile ilgili alınan ceza sayısını sıfıra indirmek	► Çevre ile ilgili alınan cezalar
	► Çevre eğitimleri	► Gerçekleştirilen çevre eğitimlerini %X oranında artırmak	► Çalışanlara verilen çevre eğitimi saati (kişi*saat)
	► Çevresel Yönetim Sistemi (ÇYS)	► Çevresel Yönetim Sistemi'nin (ÇYS) oluşturulması ve geçerliliğin korunması	► Çevresel Yönetim Sistemi'nin (ÇYS) oluşturulması ve ulusal mevzuata uyum ve uluslararası standartları sağlama
Çevre yatırımları	► Çevre ile ilgili performansı artırmak için yapılan yatırımlar	► Çevre ile ilgili performansı artırmak için yapılan yatırımlar toplamını %X artırmak	► Çevre yatırım ve harcamaları (TL)
Biyçeşitlilik	► Faaliyetlere ilişkin risk faktörlerini belirleyerek biyoçeşitlilik konusunda uzman STK (Sivil Toplum Kuruluşları)'larla biyoçeşitliliği korumak ve iyileştirmek için beraber çalışmalar yapmak	► Biyoçeşitliliği korumak ve iyileştirmek için aksiyon planları oluşturmak	► Biyoçeşitliliği korumak ve iyileştirmek için gerçekleştirilen proje sayısı, projelerdeki çıktılar
Acil durum yönetimi	► Acil durum risk değerlendirmesi ve müdahale planı	► Acil durum risk değerlendirmesi ve müdahale planı oluşturulması ► Acil durum müdahale ekibi ve tatbikatlar ile güncel tutulması	► Gerçekleştirilen tatbikat ve eğitim sayısı

ÖNCELİKLİ KONU	HEDEF ALANLARI	ÖRNEK HEDEFLER	TAKİP GÖSTERGELERİ (KPI)
İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG)	▶ Kaza oranları	▶ Sıfır kaza oranlı bir organizasyon olmak	▶ Kaza sıklık oranı ▶ Kaza ağırlık oranı
	▶ İş sağlığı uygulamaları	▶ Meslek hastalığı vakalarını %X azaltmak ▶ Çalışanların esenliğini (wellness) sürekli kılabacak iş yeri koşullarını yaratmak	▶ Meslek hastalığı oranı ▶ Meslek hastalığı sebebiyle yaşanan devamsızlık oranı ▶ Kronik hastalıkların sayısının takibi
	▶ İSG eğitimi	▶ Mevzuat çerçevesinde gerekli İSG eğitimlerini sağlamak ▶ Uyum ötesinde gerçekleştirilen İSG eğitim saatini %X artırmak	▶ Mevzuat çerçevesinde ve/veya mevzuatın ötesinde verilen İSG eğitim saati (kişi*saat)
	▶ Güvenlik kültürü oluşturulması	▶ Güvenlik kültürü oluşturulması amacıyla gerçekleştirilen etkinlik sayısını %X artırmak	▶ Güvenlik kültürü oluşturulması amacıyla gerçekleştirilen etkinlik sayısı ▶ Güvenlik kültürünün yaygınlaştırılması için liderlik uygulamaları gerçekleştirilmesi
İnsan hakları ve adil çalışma şartları	▶ İnsan hakları eğitimi	▶ İnsan hakları ile ilgili çalışanlara verilen eğitimlerin toplam saati ve oranını %X artırmak	▶ İnsan hakları ile ilgili çalışanlara verilen eğitimlerin toplam saati ve oranı
	▶ Çalışan bağlılığı ▶ Çalışan memnuniyeti	▶ Çalışan bağlılığı oranını %X'e çıkarmak ▶ Çalışan memnuniyeti oranını %X'e çıkarmak	▶ Çalışan bağlılığı skorları ▶ Çalışan memnuniyeti skorları
	▶ Çalışan yeteneklerini artırmak ve geliştirmek için uygulanan kariyer geliştirme programları ve yaşam boyu öğrenme programları ▶ Yetenek havuzu çalışan devir oranı	▶ Yetenek yönetimi süreçlerine dahil edilen çalışan oranını %X'e çıkarmak ▶ Yetenek havuzu çalışan devir oranını [X-X] aralığında tutmak	▶ Yetenek yönetimi süreçlerine dahil edilen çalışan oranı ▶ Çalışan devir oranı
Fırsat eşitliği ve çeşitlilik	▶ Çalışma ortamı çeşitliliği ▶ Toplumsal cinsiyet eşitliği	▶ Yönetim seviyesindeki kadın çalışan yüzdesini %X artırmak	▶ Çalışanların yaş, cinsiyet, azınlık grubu dökümü ▶ Yönetim seviyesindeki kadın çalışan yüzdesi
	▶ Faaliyetlerin bulunduğu yerlerdeki yerel topluma (sivil halka) yönelik sosyo-ekonomik açılardan katkı sağlama; çeşitli konularda bilgilendirme yapma, potansiyel iyileştirme alanlarını ortaya koyma kapsamında politika ve uygulamalar; yerel halklar üzerindeki etkilerin yönetimi ▶ Toplumsal yatırım programları	▶ Yerel kalkınma projelerini artırmak ▶ Toplumsal yatırım programlarına ayrılan bütçeyi %X artırmak	▶ Yerel kalkınma proje sayısı ▶ Toplumsal yatırım programlarına ayrılan bütçe
Yerel üreticilerin desteklenmesi	▶ İthal ham maddelerin ve ikame ürünlerin yerel olarak tedarik edilmesine yönelik çalışmalar yapılması ▶ Yerel üreticilere yönelik destek ve geliştirme programları uygulanması ▶ Coğrafi işaretli ürünlerin yaygınlaşmasını teşvik etmek	▶ Yerel tedarikçilerden satın alma oranını %X artırmak ▶ Yerel üreticilere yönelik destek ve geliştirme programlarını artırmak ▶ Coğrafi işaretli ürünlerin sayısını ve portföydeki oranını %X artırmak	▶ Yerel tedarikçilerden satın alma oranı ▶ Yerel üreticilere yönelik destek ve geliştirme programı sayısı ▶ Coğrafi işaretli ürün sayısı ve portföydeki oranı
	▶ Stratejik tedarikçi denetim oranı	▶ Çevresel ve sosyal konularda denetime tabi tutulan/performansı izlenen/ davranış kuralları setini onaylayan tedarikçi sayısını %X artırmak	▶ Çevresel ve sosyal konularda denetime tabi tutulan/performansı izlenen/ davranış kuralları setini onaylayan tedarikçi oranı
	▶ Sorumlu satın alma oranı	▶ Sorumlu kaynaklardan gelen satın alma oranını %X'e çıkarmak	▶ Gerçekleştirilen düşük çevresel etkili tedarik oranı
Tedarik zincirinde şeffaflık ve izlenebilirlik			

ÖNCELİKLİ KONU	HEDEF ALANLARI	ÖRNEK HEDEFLER	TAKİP GÖSTERGELERİ (KPI)
Ar-Ge ve inovasyon	► Sürdürülebilir ürünler / hizmetler	<ul style="list-style-type: none"> ► Sürdürülebilirlik için Ar-Ge ve inovasyon yatırımlarının toplam yatırımlara oranını %X'e çıkarmak ► Sürdürülebilir ürün / hizmet kategorisinden gelen gelirin ciro içerisindeki payını %X'e çıkarmak ► Ar-Ge, Ür-Ge ve inovasyon yatırımlarının kârlılığa etkisini %X'e çıkarmak ► Çevresel Ürün Beyanı bulunan ürün sayısını %X artırmak 	<ul style="list-style-type: none"> ► Sürdürülebilirlik için Ar-Ge ve inovasyon yatırımlarının toplam yatırımlara oranı ► Sürdürülebilir ürün kategorisinden gelen gelirin ciro içerisindeki payı ► Ar-Ge, Ür-Ge ve inovasyon yatırımlarının kârlılığa etkisi ► Çevresel Ürün Beyanı (Environmental Product Declaration - EPD) bulunan ürün sayısı
Dijitalleşme ve müşteri memnuniyeti	► Dijitalleşmiş süreç ve hizmetler	► Müşterileri ihtiyaçlarını kolayca karşılamak için dijitalleşmiş süreç ve hizmetlerin oranını %X seviyesine getirmek	► Dijitalleşmiş süreç ve hizmetlerin oranı ► Müşterilerin bilgi gizliliği ve güvenliğini güvence altına alan bilgi güvenliği yönetim sistemi politikası oluşturulması ve halka açık olarak paylaşılması
	► Müşteri memnuniyet skorları	► Müşteri memnuniyet skorlarını X seviyesinde tutmak	► Müşteri memnuniyet skorları
Döngüsel ekonomi ve iş modelleri	► Döngüsel ekonomi ve eko tasarım, eko etiket uygulamaları	► Döngüsel ekonomi ve eko tasarım, eko etiket uygulamalarının geliştirilmesi	► Toplam fire oranı ► Geri dönüştürülebilir malzeme oranı ► Geri dönüştürülen ve kullanılan malzeme oranı ► Geri dönüştürülebilir ambalaj malzemesi kullanım oranı
Sektörel iş birlikleri	► Sürdürülebilirlik inovasyonu için iş birlikleri	► Sürdürülebilirlik inovasyonu için gerçekleştirilen iş birliği sayısını artırmak	► Sürdürülebilirlik inovasyonu için gerçekleştirilen iş birliği sayısı
Şeffaf yönetim anlayışı ve raporlama	► Paydaş ilişkileri	► Paydaşların kilit konu ve kaygılarını iş stratejisine entegre edebilmek amacıyla paydaş diyalogu mekanizmalarını artırmak	► Paydaş grubuna, katılım türüne ve konuya göre katılım faaliyetlerinin sayısı ► Çevresel ve sosyal konular dahil konu bazında gelen ve çözülen dilek, şikâyet ve istekleri takip etmek
	► Raporlama	► Sürdürülebilirlik performansının paydaşlar ile şeffaf paylaşımı için raporlama	► Raporlama sayısı ve sıklığı ► Çalışan bağlılığı, memnuniyeti ve/veya müşteri memnuniyet anketi sonuçlarının halka açık olarak şeffaf şekilde paylaşılması ► Müşteri dahil tüm paydaş geri bildirimlerinin, yanıtlanan ve çözüme kavuşturulan sayısı olmak üzere kırılımları ile halka açık olarak şeffaf şekilde paylaşılması
İş etiği	► İş etiği kapsamında politika ve uygulamalar	<ul style="list-style-type: none"> ► Kurumun iş etiği politikaları ve prosedürleri hakkında yapılan iletişim çalışmalarını artırmak ► Etik Hat vb. uygulamalar ile kurum içi ve dışından bildirim yapılabilmesini sağlamak 	<ul style="list-style-type: none"> ► Kurumun yolsuzluk karşıtı politikaları ve prosedürleri hakkında yapılan iletişim çalışmaları ve verilen eğitimler ► Yolsuzlukla ilgili belirlenen vakalar ve bunlara karşı alınan önlemler
Ürün güvenliği ve kalite	<ul style="list-style-type: none"> ► Uluslararası ürün güvenliği ve kalite yönetim sistemlerine uygun üretim ► Uluslararası standartlar çerçevesinde tedarikçileri denetlemek 	<ul style="list-style-type: none"> ► Uluslararası ürün güvenliği ve kalite yönetim sistemlerine uygun üretilen ürün oranını %X artırmak ► Ürün güvenliği ve kalite açısından denetlenen tedarikçi oranını %X artırmak 	<ul style="list-style-type: none"> ► Uluslararası ürün güvenliği ve kalite yönetim sistemlerine uygun üretilen ürün oranı ► Ürün güvenliği ve kalite açısından denetlenen tedarikçi oranı
Ürün etiketleri ve iletişim	<ul style="list-style-type: none"> ► Ürünlerin pazarlama ve satışını şeffaf, sorumlu ve mevzuatlara uygun şekilde gerçekleştirmek ► Tüketicilere ürünün kaynağı, içeriği ve çevresel ayak izi hakkında bilgi vermek 	<ul style="list-style-type: none"> ► Sürdürülebilir etiketleme yapılan ürün oranını %X artırmak ► Reklam Verenler Derneği'nin taahhüdü gibi ulusal ve uluslararası oluşumlara katılmak 	► Sürdürülebilir etiketleme yapılan ürün oranı
Marka itibarı	► Marka itibarının korunması ve geliştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> ► Pazarlama stratejisine sürdürülebilirliğin dahil edilmesi ► Ürün bileşimindeki sürdürülebilir malzemelerin iletişiminin yapılması ► Upcycling (ileri dönüşüm), downcycling (aşağı dönüşüm) gibi kavramlar üzerinde farkındalık çalışmaları gerçekleştirilmesi 	► Marka itibarı araştırmasına sürdürülebilirlik parametrelerinin eklenmesi

TANIMLAR

Kapsam 1: Doğrudan sera gazı emisyonu

Bir kuruluşun sahip olduğu veya kontrol ettiği sera gazı kaynaklarından salınan sera gazı emisyonu.

- Sabit yakma (kazan, fırın, türbin, ısıtıcı, incinerator, motor vb.)
- Mobil yakma (otomobil, kamyon, gemi, uçak vb.)
- Proses emisyonu (Çimento üretiminde kalsinasyon kaynaklı CO₂, petrokimya endüstrisinde katalitik kraking prosesinden kaynaklı CO₂, alüminyum ergitmede PFC (Perflorokarbon) emisyonu gibi)
- Kaçak emisyonlar (klima vb. bulunan soğutucu gazlardan, yangın söndürücülerdeki gazlardan, ekipman bağlantılarından, atık su arıtma tesisi, soğutma kuleleri, gaz işleyen tesisler vb. kaçaklar)

Kapsam 2: Enerji dolaylı sera gazı emisyonu

Bir kuruluş tarafından dışarıdan tedarik edilerek tüketilen elektrik, ısı veya buharın üretilmesi sırasında oluşan sera gazı emisyonu

Kapsam 3: Diğer dolaylı sera gazı emisyonu

Enerji dolaylı sera gazı emisyonundan başka, bir kuruluşun faaliyetlerinin bir sonucu olarak başka kuruluşların sahip olduğu veya kontrol ettiği sera gazı kaynaklarından ortaya çıkan sera

gazı emisyonu. Bu “yukarı” ve “aşağı” yönde tüm işlem emisyonlarını kapsar. Yukarı yönde işlem emisyonlarına, bir şirketin kendi imalat sürecinde ihtiyacı olan malların üretiminden kaynaklanan emisyonlar örnek verilebilir. Aşağı yönde işlem emisyonları bir şirketin ürettiği malların sebep olduğu emisyonlardır. Örneğin eğer bir şirket televizyon üretimi yapıyorsa, bu televizyonlar satıldıktan sonra enerji tüketeceklerdir.

Çalışan devir oranı

Belirli bir dönem içinde işten ayrılanların oranını ölçmek için kullanılır. Dönem içinde ayrılan çalışan sayısının ortalama çalışan sayısına bölünmesi ile bulunur ve % cinsinden ifade edilir.

Kaza sıklık oranı

$\text{İş Kazası Sayısı} / \text{Toplam Çalışma Süresi} * 1.000.000$
(Bu formüldeki toplam çalışma süresi kişi*saat cinsinden olacaktır)

Kaza ağırlık oranı

$\text{Kayıp Gün} / \text{Toplam Çalışma Günü} * 1.000$ (Bu formüldeki Kayıp gün ve çalışma günleri kişi*gün cinsinden olacaktır)

EK KAYNAKLAR

Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Rehberi

https://www.borsaistanbul.com/files/Surdurulebilirlik_Rehberi_2020.pdf

İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye)

<http://www.skdturkiye.org/files/yayin/100-maddede-surdurulebilirlik-rehberi.pdf>

Global Compact Türkiye

<https://www.globalcompactturkiye.org>

Hedefler İçin İş Dünyası

<https://www.business4goals.org/>

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

<https://www.kureselamaclar.org>

Dünya Ekonomik Forumu (WEF) Küresel Riskler Raporu

<https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2021>

AB Yeşil Mutabakatı

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Küresel Raporlama İnisyatifi (GRI) Standartları

<https://www.globalreporting.org/standards/>

MSCI ESG Endüstri Öncelik Haritası

<https://www.msci.com/gics>

SASB Sektör Öncelikleri Haritası

<https://www.sasb.org/find-your-industry/>

EU forest strategy for 2030

https://ec.europa.eu/environment/strategy/forest-strategy_en

Forest Stewardship Council

<https://fsc.org/en>

New European Bauhaus

https://europa.eu/new-european-bauhaus/about/about-initiative_en

Circular Economy Opportunities in the Furniture Sector

<https://eeb.org/wp-content/uploads/2019/05/Report-on-the-Circular-Economy-in-the-Furniture-Sector.pdf>

The European Confederation of Woodworking Industries

<https://www.cei-bois.org/>

Confederation of European Paper Industries

<http://cepi.org>

The European Forest Institute

<https://efi.int>

The European Paper Recycling Council (EPRC)

<https://www.paperforrecycling.eu>

The Confederation of European Forest Owners (CEPF)

<https://www.cepf-eu.org>

Global Forest Watch

<https://www.globalforestwatch.org>

SAWYER Project

<https://circularfurniture-sawyer.eu/project/>

The International Confederation of Paper and Board Converters in Europe (CITPA)

<https://www.citpa-europe.org>

European Furniture Industries Confederation

<https://www.efic.eu>

European Pulp Industry Sector

<https://epis.org/home>

Environmental Paper Network

<https://environmentalpaper.org>

İstanbul Sanayi Odası
Odakule (Merkez)
Meşrutiyet Cad. No:63 34430 Odakule Beyoğlu/ İSTANBUL
Tel: +90 212 252 29 00
<https://www.iso.org.tr/>

Sürdürülebilirlik ile ilgili görüş ve önerileriniz için:
surdurulebilirlik@iso.org.tr

- [company/istanbulsanayiodasi/](#)
- [istanbulsanayiodasi](#)
- [istanbulsanayiodasi/](#)
- [ist_sanayiodasi](#)
- [istanbulsanayiodasi](#)

Rapor Danışmanlığı
S360

Yeşilce Mahallesi, Yunus Emre Caddesi, Nil Ticaret Merkezi,
No: 8 Kat: 1, 4. Levent 34418 İstanbul
www.s360.com.tr

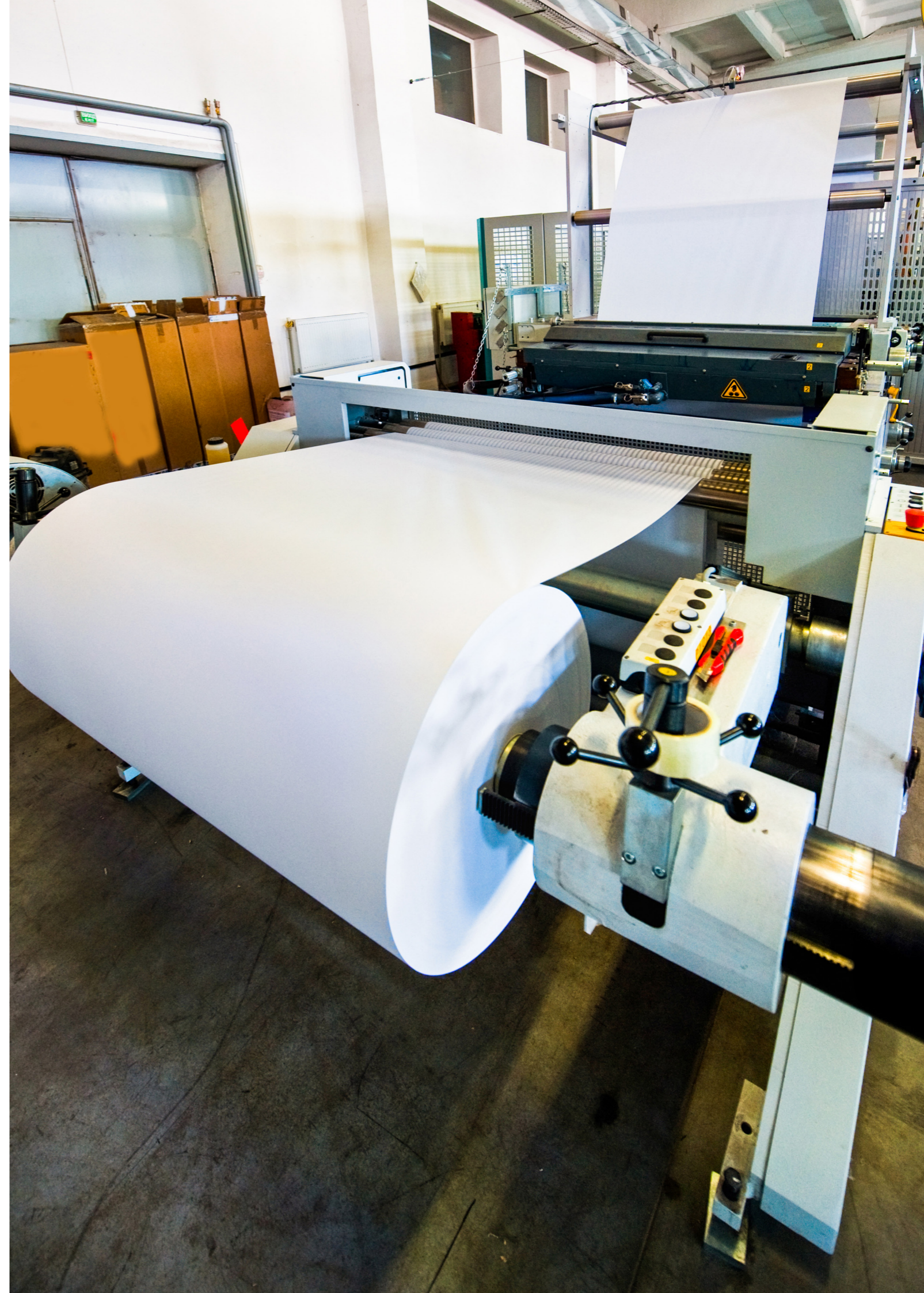
Tasarım ve Uygulama
EditMedya.

info@editmedya.com
www.editmedya.com

YASAL UYARI: Bu doküman sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış ve hazırlandığı dönemde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan bilgi ve kaynaklar kullanılmıştır. Bu dokümanda yer alan içerik herhangi bir beyan, garanti veya taahhüt olarak yorumlanamayacağı gibi bu içeriğin eksiksiz ve değişmez olduğu da garanti edilmemektedir. İstanbul Sanayi Odası, bu doküman ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlarla ilgili hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Bu dokümanın her hakkı İstanbul Sanayi Odası'na aittir. İstanbul Sanayi Odası'nın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir üçüncü kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz, satılamaz, görsel, sesli ya da yazılı platformlarda kullanılamaz veya yayımlanamaz.

İSO'nun Kurumsal Karbon Ayak izi Hesaplanması ve Raporlanması ile ilgili çalışmalarını hakkında detaylı bilgiye [buradan](#) erişebilirsiniz.

2022 Mart

İSTANBUL SANAYİ ODASI
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
VİZYONU